

Näitus *ornaMENTAALNE* Tallinna Kunstihoones.

Foto: Sandra Urvak

Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu **85. juubeliaasta** on olnud numbrile vastavalt väärikas, aga ka nooruslikult tulevikku vaatav. Käsitööliidu eriline tähelepanu on sellel aastal suunatud meistritele, paikkonnad esitlevad oma parimaid meistreid **veebikataloogis**, meie kodulehel. Üle Eesti on toimunud käsitöönäituseid, meistrite loomingu esitlusi ja õpitubasid.

Meie suurim ettevõtmine, näitus **ornaMENTAALNE**, pugus külastajatele hinge ja toob positiivset tagasisidet veel praegugi. Käsitööliidu eestvedamisel, kuraatorite Maasike Maasiku ja Monika Järgi valikutel, kujundajate Malle Jürgensoni ja Krista Leplandi tervikpildi kokkupanelkul, mõjus kõik täiuslikult. Näitus tõestas, kui hägasud on piirid tarbekunsti ja käsitöö vahel, õigupoolest pole vahet

vajagi teha, tähtsad on oskused, ideed ja lõpptulemus. Näitus ei oleks toimunud ilma meid usaldanud rahastajate, kunstnike ja käsitöömeistrite toetuseta. Aitäh!

Suvi oli käsitööpildis igati rahvusvaheline, TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia eestvedamisel toimus Olustvere mõisas esimene käsitöölaager **Craft Camp**, kust 10 erineva riigi osalejad läksid koju kindla teadmisega, et Eesti on käsitöömaa ja siia tasub õppima tulla. Uus traditsioon on sündimas. TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia käsitööosakonna tegemised on kohalikku käsitöömaastikku rikastanud juba 20 aastat, palju õnne! Uued lennukad ideed, vanad iidset oskused – tulemust on tunda, käsitööd ja meistrit väärtustatakse aina rohkem.

3D kultuur, teemaõhtute sari on meistriaastal väärikalt alanud. Avaõhtu

teemaks oli meile kõigile tähtsa Laulu- ja tantsupeo rõivastus – rahvariided. Vaatasime peole tagasi, arutasime kuidas, millel ja miks rahvarõivast kanda. Kohtumine Anu Raua kui positiivse mõjutajaga võiks olla kohustuslik, nagu Tammsaare teoste lugemine keskkoolis. Anu lihtne, talupoeglikult terviklik ellusuhtumine tasub kuulamist ja väärib järgimist – oli äärmiselt südamlük õhtu.

Uus aasta toob uue aastateema – **loomast loodud**. Selle nime taha mahub nii mõndagi: luu, nahk, jõhvid, harjased... Tulemust näeme konkursi võidutööde näitusel. Kristina Rajando koostatud raamatut **Loomast loodud** tutvustame juba Mardilaadal.

Käsitöö elab!

Liina Veskimägi-Iliste,
juhatuse esimees

Täname!

Olga Kublitskaja, Anne Uttendorf ja Erika Kõllo
Käsitööpäevade korraldamise eest Jda-Virumaal

Liis Luhamaa ja Maarja Magdaleena Gild
VJJ Käsitööettevõtjate Foorumi korraldamise eest Pärnus

Õnnitleme!

Larissa Pirso
Kristi Teder
Silvia Kalvik

Meistrite aasta 2014

Näitus *ornaMENTAALNE* kunstihoones

Pikalt mõeldud ja hoolikalt ettevalmistatud näitus on tegijatel ja loodetavasti ka näituse külastajatel veel värskest meeles. **Sandra Urvaku** fotodega kataloog annab meile võimaluse näituse juurde tagasi tulla. Käsitööliidu juhatuses on pikki aastaid olnud teemaks kunstnike ja käsitöömeistrite ühisnäitus, kus loomingu inspiratsiooniallikaks on rahvakunst. Julguse suurelt mõelda saime oma kolleegidelt Euroopa Rahvakunsti ja Käsitööföderatsioonist ning Põhjamaade Käsitööühendusest. Võimaluse näituseni jõuda andis aastatepikkune koostöö kunstnikest pedagoogidega, kes on kaasa löönud käsitööliidu erinevates projektides ja koolitusprogrammides. Meie suureks rõõmuks võtsid kuraatoritöö enda õlgadele tekstiilikunstnikud **Monika Järg** ja **Maasike Maasik**. Nende eeltöö ja näituse kuraatoriteksti sisukus tõi meile erakordse võidu – õiguse korraldada näitus Kunstihoones. See oli suur vastutusekoorem nii algatajatele kui kuraatoritele. Nüüd, tagantjärele võime kindlalt öelda, et näituse õnnestumise võti oli koos kuraatoritega ka kohe alguses loominguilisse grupp sulandunud kujundajate **Malle Jürgensoni** ja **Krista Leplandi** käes. Korraldajatena oli meil veel üks oluline mure – leida toetajad, rahastajad. Siinkohal täname Eesti Kultuurkapitali, Tallinna Kultuuriväärtuste Ametit, Hasartmängumaksu Nõukogu, kultuuriministeriumit, rahvuskultuuri

sihtasutust ja Rahvakultuuri Keskust, kes uskusid meie ettevõtmise vajalikkusesse ja edusse. Kõige olulisem oli näituse korraldajatele kindlasti see, et meie algatusega tuli kaasa nii palju kunstnikke ja käsitöömeistreid. Tänu kõigile!

Näituse ettevalmistuse ja korralduse käigus sai õhku visatud mitmeid uusi ideid koostööks ja uuteks algatusteks. Juba täna võime öelda, et uued projektid on algatatud ja varsti on aeg neid esitleda.

M *Maasike Maasik*, tekstiilikunstnik, *ornaMENTAALNE* kuraator:

Nüüd, kui näitusest *ornaMENTAALNE* saab rääkida juba minevikus, esitan endale mõned küsimused, millele püüan leida lühidalt vastused.

Nii ulatuslikku, suurearvulise osalejaskonnaga (126 osalejat) valdkondadevahelist näitust ei olnud me kumbki kolleeg **Monika Järgiga** enne korraldanud ja see kujunes tõeliselt keeruliseks, aga ka rõõmu ja rahuldust pakkuvaks ülesandeks.

Mida tõstaksin eriti esile?

Hindan kõrgelt kõigi korraldavate üksuste – Käsitööliit, kujundajad, kuraatorid – väga head koostööd. Igauks neist tegi vastutustundega ja pühendunult seda, mida talt oodati.

Kas miski kujunes ettearvatust keerulisemaks?

Vaatamata oma küllalt kaalukale elukogemusele ei osanud prognoosida, et näiteks ettevalmistusperioodil erinevate osalejatega suhtlemine on tõeline „diplomaatiakunst“.

Mis läks hinge?

Hinge on läinud, et isegi nädalaid ja kuid pärast näituse toimumist on tuttavad – ja ka vähem-tuttavad – nii kunstnikud kui mittekunstnikud õlale patsutanud ja näituse kohta kiidusõnu lausunud. Järelikult meie näituseidee – eksponeerida käsitööd ja kunsti ühise kõrgkultuuri nimetaja all õnnestus.

E *velin Rikma*, Rakvere põhikooli huvijuht:

ornaMENTAALNE avas külastajale uue vaatenurga rahvakunstile. Kõik oluline ja ammu tuttav oli olemas, kuid sootuks teises valguses, mis lasi fantaasial lennata ja näha käsitööd hoopis uues perspektiivis.

M *ary Germain*, USA:

Mul on väga hea meel, et mul oli võimalus seda näitust külastada. Ma nautisin näituse eksponaatide esitlusviisi ehk ülesseadet. Minu peamine huvi hõlmab kiude ning seetõttu keskendusin peamiselt tekstiilile. Mind paelus väga kinnaste ja sukkade väljapanek ning hiiglaslik varrastel kootud vaip-linik. Muljet avaldasid ka kerges suveõhus lendlevad haapsalu pitsallid sellises koguses.

P *at Pachuta*, USA/Tartu:

Näitus *ornaMENTAALNE* oli väga hästi kureeritud ja kujundatud. Oli väga liigutav näha koos lähedalt nii palju kaasaegset kunsti ja käsitööd. Olles nüüdseks küll elanud Eestis juba 10 →

Fotol Karin Allas, Maasike Maasik, Monika Järg, Liivi Soova, Liina Veskimägi-Iliste, Krista Lepland, Malle Jürgenson, Anu Raud. Foto Sandra Urvak

3D kultuur

Ulve Kangro loominguõhtu Foto: Lii Kõlli

Tallinna Rahvaülikooli vastremontitud saal Vene tänaval aitas kindlasti kaasa meie uuele ettevõtmisele, kus kokkusaamiste eesmärk on kohtumised rahvakultuuri valdkonna mõjutajate ja

tänaste oluliste tegijatega. Laupäevaõhtu-poolikud jäävad peredele.

Selle aasta mõjutajate real on **Anu Raud** ja **Ingrid Rüütel**. Oli väga südamlik ja juba pimedasse sügisesse soojust

toov kohtumine Anu Rauaga. Vaipade loomislood ja elu Kääriku talus on ühtviisi paeluv ja meile kõigile mõtlemisainet pakkuv. Imetlustvääriv on seegi, et Kääriku talus ja Heimtali muuseumis toimetaval Anu Raulal on loomisel uus vaip ja mõtetes palju innovaatilisi ideid kohaliku eluolu edendamiseks. Detsembris kohtume Ingrid Rüütliga ja uuel aastal **Anni Kreemi** ja **Igor Tõnuristiga**. Oma loomingu on tutvustanud **Ulve Kangro** ja **Riina Tomberg** ning Tartu kunstnikud **Anu Kaelusoo** ja **Epp Mardi**. Seni toimunu lubab loota, et meistriaastal alanud ettevõtmine jätkub veel järgmistel aastatel. Kuidas edasi liigume ja kes on meie järgmised külalised, oleneb ka kindlasti suurema ringi tahtest ja ettepanekutest. Sellel aastal on veel võimalus osaleda **Kristi Jõeste** ja **Liina Veskimägi-Iliste** loominguõhtutel.

Jälgige käsitööliidu ja rahvaülikooli kodulehekülgi www.folkart.ee ning www.kultuur.ee. Olete oodatud kaasa lööma nii tegijate kui külalistena!

←

kuud, üllatun ja vaimustun ma ikka üha uuesti eesti andekate kunstnike ja käsitöölise loominguust.

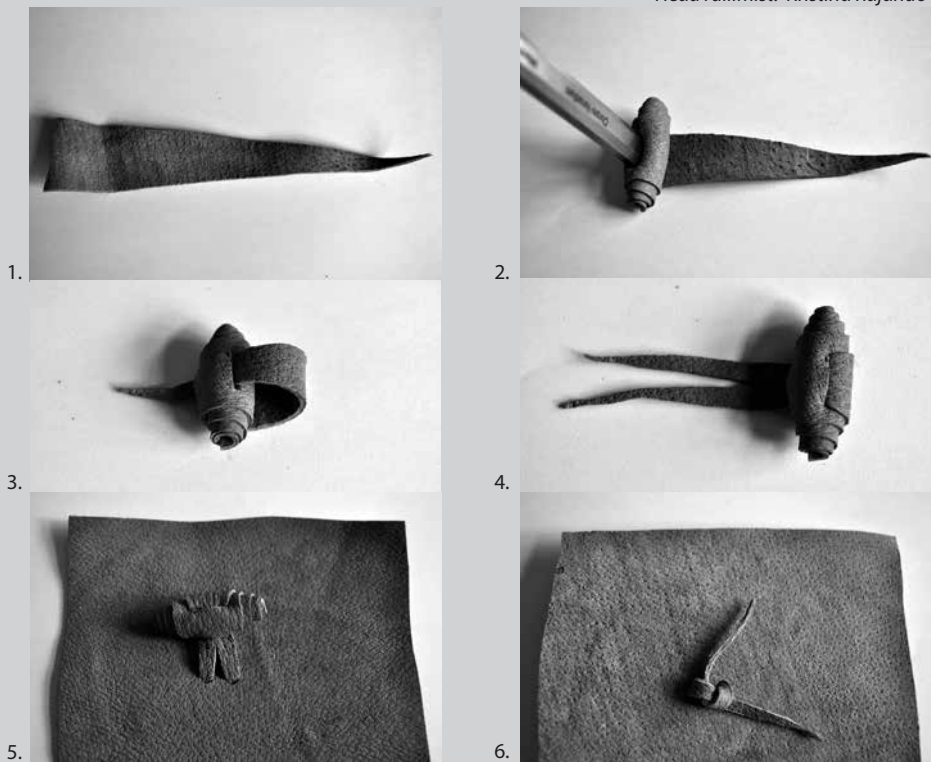
Meistrite aasta raames soovitasime paikkondadel oma käsitöömeistreid laiemalt tutvustada, korraldades nende loominguust tutvustavaid **isikunäitusi**. Rõõm on tõdeda, et sellest ideest haarati kinni ja näituseid viidi tavapäraest ruumidest ka väljapoole. Näiteks on veel sel aastal võimalik külastada Jõgevamaa meistrite rändnäitust *Puusse pandud* Jõgeva SEB pangahoones, Linnavalitsuses ja Maavalitsuses. Ka Tallinnas, rahvakunstimuuseumis, toimus sel aastal mitmeid käsitöömeistreid tutvustavaid isikunäitusi. Eesti Käsitööõpetajate Seltsi AITA eestvedamisel toimus konkurss *Noor käsitöömeister*, tublimatel konkursil osalenud koolinoorte töid eksponeeriti rahvakunstimuuseumis. Seda koostööd on plaanis jätkata, et toetada ja esile tõsta noori andekaid käsitöömeistreid.

NIPINURK

Rullitud naharibast nõop

1. Nööbi valmistamiseks lõika nahast kolmnurkne tükk. Kolmnurga põhja laius arvesta valmis nööbi laiuks. Kolmnurga pikkuse juurde arvesta lisaks nööbi paksusele ka kinnituseks 5 cm.
2. Keera nahariba tugevalt rulli ja jätta otsast u 6 cm vabaks.
3. Lõika peitliga rulli keskele ava.
4. Pista nahariba ots lõigatud avast läbi ja pinguta.
5. Lõika rullnööbi kinnitamiseks nahariba otsad kaheks
6. Tee nööbi kinnituskohta kaks auku ja pista naharibad aukudest läbi ja sõlmi.

Head rullimist! Kristina Rajando

Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit
kuulutab välja konkursi

loomast loodud

lidne materjal – uudsed lahendused

Kunstnikud, käsitöömeistrid ja ettevõtjad!

Olete oodatud osalema Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu konkursil, mille eesmärgiks on väärtustada iidsetest aegadest kasutusel olnud loomse päritoluga materjale

Toimumisaeg: oktoober 2014 – mai 2015

TINGIMUSED

- Autor võib konkursile esitada kuni kolm tööd.
- Töö ei tohi olla varem eksponeeritud, avaldatud või müügiks toodetud.
- Ootame konkursile töid, mille valmistamisel on kasutatud loomse päritoluga materjali (nahk, luu, jõhvid, harjased, rasv, vill jm).
- Soovitame töö sidumist paikkondliku eripäraga (traditsiooniline tehnika, legend, muistend, mälestis jms). Ootame nii traditsioonidel põhinevaid uusi käsitööesemeid kui ka sellest inspireeritud tänapäevaseid praktilise disaini lahendusi.
- Hindamisel arvestame nii töö uudet ideed kui teostuse kvaliteeti.
- Konkursitööd tuleb esitada **hiljemalt 12. maiks 2015** Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu büroosse Estonia pst. 5 A, IV korrus. Töö külge kinnitada hindamiseks vajalik informatsioon ja valmimise aasta. Samuti märgusõnaga kinnine ümbrik, milles on töö nimi, autori nimi, isikukood, telefon, aadress, e-post, pangarekviidid.
- **NB!** Palume kindlasti saata tööga kaasnevad seletused (inspiratsiooniallikas, legend, töö sündimise lugu jne), autori foto ja tema isiku lühitutvustus CD-I või DVD-I. Tekste ootame *wordi* dokumendina ja fotosid *jpg*-failidena. Pärast žürii poolt parimate tööde väljavalmimist kasutame neid näituse kujundamisel ning kataloogi koostamisel.

Soovitame maakondade käsitööseltidel ja ühendustel korraldada oma piirkonnas samateemalisi konkursse ning näitusi aprillis 2015.

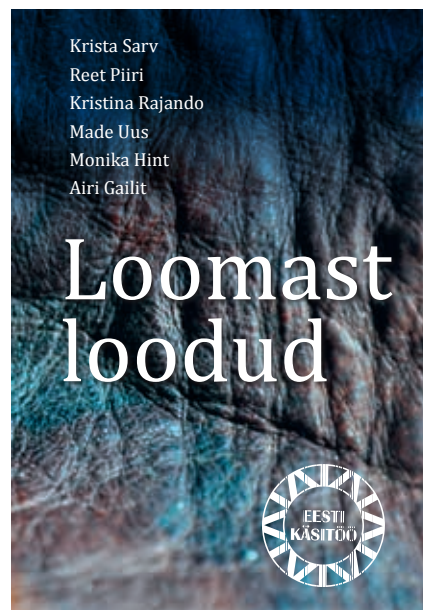
**Konkursi parimaid töid eksponeeritakse Eesti Käsitöö Majas
26. maist - 15. juunini 2015**

Konkursi õppepäevad toimuvad:
17. jaanuaril 2015 Eesti Rahva Muuseumis ja
6. märtsil 2015 Tallinna Rahvaülikoolis

INFO: Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit, tel: 660 4772, faks: 640 9087,
e-post: info@folkart.ee, www.folkart.ee

UUS TRÜKIS

LOOMAST LOODUD

Krista Sarv
Reet Piiri
Kristina Rajando
Made Uus
Monika Hint
Airi Gailit

Koostaja: Kristina Rajando

Kujundaja: Kadi Pajupuu

Raamatus *Loomast loodud* tutvustavad autorid arheoloogiliste ja etnograafiliste esemete ning arhiivides säilinud teabe läbi meie esivanemate oskust austada ja leidlikult oma otstarbeks kasutada loodu mitmekülgust. Oli loomulik leida kasutust mitte ainult lihale, nahale ja villale, vaid ka kõigele muule, mis loomast järele jäi (luu, põis, munandikott, sooled, sooned, magu jm). Kokkuvõid, hinge- ja loodushoid ühekorraga. Tänapäevaks on aga paljudest traditsioonilistest materjalidest saanud jäätmed. Austav suhtumine ei ole jäänud täiesti minevikku ning elab edasi ka tänaste pärimuse rajaleidjate elus, töös ja tegemistes. Ja milline leidlikkus ning tänases tootearenduskontekstis inspireeriv, avamata ja avastamata maailm!

Artiklid raamatus:

Krista Sarv, Eesti Ajaloomuuseumi teadur-kuraator

Naha- ja luutöö muinas- ja keskaegses Eestis.

Reet Piiri, Eesti Rahva Muuseumi kuraator
Nahkesemeid Eesti Rahva Muuseumi kogudes.

Kristina Rajando, TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia rahvusliku käsitöö osakonna õppejõud
Nahkade kodune töötlemine Eesti taludes.

Made Uus, TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia rahvusliku käsitöö osakonna õppejõud
Eesti etnograafilised lambanahast kasukad.

Monika Hint, Koordi Kondikamber
Luu töötlemisest luust nõelte näitel.

Kristina Rajando, TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia rahvusliku käsitöö osakonna õppejõud
Lisaks nahale ja luule.

Airi Gailit, TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia pärandtehnoloogia magistriõppe üliõpilane
Rasvaküünlad ja –seebid.

XVIII Käsitööpäevad

Sel aastal toimusid käsitööpäevad **Ida-Virumaal** põhjuse selleks andis meie rohkem kui kümneaastane koostöö **Narva Pitsiklubiga**, mille juht on **Olga Kublitskaja**. Käsitööpäevadel oli esindatud enamik maakondi ning huvi kohaliku käsitöö vastu oli väga suur. Esimese päeva peamised tegevused olid koondatud **TÜ Narva Kolledžisse**, mis oli omaette vaatamisväärsus – kolledž on nii väljast kui seest tõeline kultuuritempel ning osalejaid ei pidanud kindlasti oma ootustes sellele pettuma. Ürituse rosinaks oli ka Katri Raigi kingitus Narva linnale – lahe karusell, millel kõigil soovijatel oli võimalik lustida.

Käsitööpäevad avati kolledži valgusküllases ning huvitava lahendusega fuajees, edasi suunduti alumisele korrusele, kus oli üles seatud Narva niplispitsimeistrite näitus ning sai osaleda arvukates meistrikodades. Lisaks niplispitsile sai õhtuse kontserdi raames näha väga huvitavat linaste rõivaste kollektsiooni rõivaste valmistajate endi esitluses. Väga suure huviga jälgiti ka Narva muusikakooli õpilaste etteasteid.

Käsitööelamustega käis kaasas silmaringi laiendav ekskursioon Narva linnas ja selle ümbruses ning kuuldu pani mõtlema integratsiooni üle kahe erineva mõttemaailma vahel ning edasiste koostööpunktide leidmise vajalikkusele.

Rohkete kultuurisündmuste poolest tuntud **Narva Muuseum ja Põhjaõu** pakkus esmakülastajale palju uudistamist. Kindluses väljas olnud niplispitsi näitus rõhutas meistrite pühendumist niplispitsi teemale ja pani meid taas imetlema Olga Kublitskaja jaksu niplispitsi ühenduse tegevust edasi viia.

Teine päev oli käsitööpäevadele traditsiooniline – külastasime käsitöö ja folklooriga seotud ettevõtmisi ja meistrikodasid Ida-Virumaal. Väisasime folkloorifestivali **Kirde Killad** Valge Täku talli juures ja meile avanes võimalus teha üks väike matk lähiümbrusesse koos Mikk Sarvega ja laulda temaga üks regilaul päeva tervituseks.

Jõhvi linnagaleriis külastasime Ehalill Halliste gobeläänide näitust *Läte* ja kohustusime tunnustatud õpetaja ja õlemeister Endla Lipuga ning tutvusime tema töö-

Käsitööpäevade peakorraldaja Olga Kublitskaja.

dega. Kodutee viis meid läbi Avinurmest, mis on tuntud oma puidutöö traditsioonide poolest. **Elulaadikeskus ja Puiduait** on kohad, kuhu võib alati tagasi tulla ning olid ilusaks lõpetuseks meie seekordsetele Käsitööpäevadele.

Järgmised käsitööpäevad toimuvad 29.-30. mail 2015 Järvamaal. Käsitööpäevad avatakse Türi Kultuurikeskuses.

VII Käsitööettevõtjate foorum Pärnus

VII Käsitööettevõtjate Foorum, **peateemaga Koostöö**, toimus 11. oktoobril Pärnus Maarja-Magdaleena Gildi majas, mille 14-s meistrikojas tegutseb 16 käsitööettevõtjat. Foorumi avasõnad ütlesid Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu esimees Liina Veskimägi-Iliste, Pärnu Linnavalitsuse rahvakultuuri peaspetsialist Alli Põrk, Pärnumaa rahvakultuuri spetsialist Aire Koop ja ERKL-i Pärnu paikonna uus kuraator Liis Luhamaa.

Esimeses ettekandes andis Liina Veskimägi-Iliste ülevaate meistrite teema-aastal toimunud ja tutvustas uut aastateemat *loomast loodud*. ERKL-i kvaliteedimärgi *Tunnustatud Eesti käsitöö* teemaline ettekanne Liivi Soovalt tekitas saalis elava arutelu – tõstatati küsimus, kuidas suhtestub ERKL-i kvaliteedimärk praegu kasutuselolevate piirkondlike kvaliteedimärkidega ja käsitleti käsitöö väärtustamist laiemalt.

Seejärel tutvustas Raili Mengel-Sünt Pärnu Lahe Partnerluskogu projekti *Romantiline Rannatee* ja selle raames toimuvat koostööd. Romantiline Rannatee kulgeb mööda ligi 250 km pikkust rannajoont Varblast Iklani ja ühendab endas teid, teenindusasutusi, kultuuri-, ajaloo- ning loodusväärtusi ja sündmusi, mis

Käsitööettevõtja 2014 Eddi Leet. Foto Liis Luhamaa

jäävad Pärnumaa kümne valla piiridesse. Rannatee tegemistesse on haaratud paljud kohalikud käsitööettevõtjad. Enne lõunapausi oli huvilistel võimalik ringi vaadata äsja 5-aastaseks saanud Maarja-Magdaleena Gildi maja meistrikodades. Seejärel jätkus foorum Pärnumaa käsitööettevõtjate ettekannetega. Väikesest perefirmast OÜ Vaas&Vaas tegi ülevaate Kati Vaas, kes tegutseb koos ema Heljega. Kati ja Helje Vaas disainivad, valmistavad ja dekoreerivad puidust kodusisustust ja

kingitusi, personaalseid eritellimustooted ja firmameeneid. FIE Anu Ericson Häädemeeste vallast tutvustas oma ettevõtet, mille peamine väljund on vilditud tooted ja rääkis sellest, kuidas lisaks käsitöötoodetele võib käsitööettevõtja teenida tulu ka toitlustuse pakkumisega. Sellele järgnes Liis Luhamaa (MTÜ Loodusvärvid) ettekanne, kes tutvustas loodusvärvide ja ketramisega tegeleva ettevõtte tagamaid. Tänu Kaja Varmisoni (OÜ Alpakafarm) ettekandele said foorumi külastajad rohkem teada Eesti jaoks eksootilistest villaloomadest alpakadest. Pärnu-Jaagupi vallas asub Eesti suurim alpakafarm, kus kasvab 22 alpakat. Foorumi viimase ettekande tegi Anu Randmaa, kes rääkis Tõstamaa Käsitöökeskusest ja Tõstamaal viimased kolm suve tegutsenud kohaliku käsitööpoe pidamisest.

Auhinna Käsitööettevõtja 2014 sai Maarja-Magdaleena Gildis tegutsev keeraamik Eddi Leet.

Järgmisel aastal ootame kõiki Valgamaal toimuvale VIII Käsitööettevõtjate Foorumile!

Liis Luhamaa,
Maarja-Magdaleena Gild

SEE ONGI RAHVARÕIVAS

Koostöös Tallinna Rahvaülikooli, Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu, Eesti Folkloorinõukogu ja ajakirjaga Käsitöö alustas sel sügisel Tallinna Rahvaülikooli Vene tn 6 hoones koolituste ja infopäevade sarja **3D kultuur**. Avaüritus toimus 19. septembril – infopäev teemal *See ongi rahvarõivas*.

Valdkonna juhid ja etnograafid arutlesid, milline nägi rahvarõivas lauljate, tantsijate ja külaliste seljas välja seekordsel laulu- ja tantsupeol. Kogetut analüüsisid erinevatest vaatenurkadest Eesti Rahva Muuseumi kuraator Reet Piiri, tantsujuht Kadri Tiis, etnograaf Igor Tõnurist, rahvarõivavalmistaja ja tantsija Lembe Maria Sihvre ning rahvarõivameister ja -kandja, peokülaline Anu Randmaa.

Endale ja oma perele valmistatud Noarootsi rahvarõivaid esitles rahvarõivakoolituse *Minu rahvarõivas – sargist sõbani* 2014 lõpetaja Violetta Riidas. Naisrahvatantsurühm *Kalurineid* Haapsalust esines endavalmistatud Vormsi rõivais ja kirjeldas värvikalt ka neisse rõivaisse kasvamise lugu. Kristina Rajando, kes oli nende juhendajaks, avaldas oma mõtteid ja seisukohti teemal *Rahvarõivas või esinemisrõivas?* Öhtu kujunes väga sisutihedaks ja meeleolukaks. Suur heameel oli arvukatest külalistest, kes avaüritusele kohale olid tulnud ja sellega tõestasid, et rahvarõivateema läheb paljudele korda ja on endiselt meile väga oluline.

Taas tuleb rahvarõivateema koolituste sarjas jutuks 23. jaanuaril. Siis tutvustab Inna Raud Viljandi Kultuuriakadeemia magistritööna C.R. Jakobsoni Talumuuseumile valmistatud Vändra kihelkonna rahvarõivaid. Juttu tuleb ka talukultuurist ja Vändramail, Kurgjal asuvast muuseumist endast. **10. aprillil tuleb jutuks linnanaise rõivas.** Räägitakse sellest, mida võiks kanda seljas rahvarõivahuviline, kes on mitmendat põlve tallinlane.

Rahvarõivakoolitused

MTÜ Rahvarõivas korraldab Tallinnas koostöös Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu koolituskeskusega rahvarõivakoolituse *Minu rahvarõivas – sargist sõbani*. Esimene rühm alustas 2012. aasta sügisel. Koolituse käigus tutvusid osalejad rahvarõivaste ajaloo muuseumites, kirjanduse põhjal ja loengutel. Sa-

muti läbisid nad veel teoreetilisi kursusi ehtimisest, kirjaliku töö koostamisest ja rahvarõivaste hooldamisest ning valmisid rahvarõivakomplekti.

15. juunil esitleti Jänedal, Pulli talis omatehtud rahvarõivaid koos **Jänedal rahvariiete valmistamise koolitusega**, mida korraldas MTÜ Loometöö koostöös Rahvakultuuri Keskusega. Laval oli ligi 40 erineva kihelkonna rõivakomplekti. Valminud kostüümid pildistati üles ja hakkavad nüüd täiendama MTÜ Rahvarõivas poolt hallatavat rahvarõivaportaali rahvarõivad.folkart.ee/

Juunis lõpetab koolituse teine rühm ning 2015. aasta sügisel alustab ka kolmas rühm. Registreerumine sellele koolitusele on juba alanud.

Pärnumaal algab rahvarõivakoolitus 2015. aasta jaanuaris. Täpsem info on saadaval veebilehel rahvarõivad.folkart.ee ja e-postiaadressil anu@folkart.ee

Anu Randmaa,
MTÜ Rahvarõivas

Raplamaa rahvarõivaste valmistamise koolitus sai kokkukutsutud tänu MTÜ Rahvarõivas ja tema poolt hallatava veebilehe rahvarõivad.folkart.ee olemasolule. Ka meie soovisime sellel lehel oma kihelkondade rahvarõivaste ilu demonstreerida ning seetõttu tekkiski vajadus kõigepealt kursuse ja autentsete, korrektsete komplektide järele. Kursus vältas 2013. aasta kevadest 2014. aasta augustikuuni, mil toimus pidulik lõpetamine Sillaotsa Talumuuseumis. Lõpetamisel sai näha Rapla, Hageri, Märjamaa, Vigala ja Vändra rahvarõivaid ning neist rääkisid tegijad ise, kokku esitleti 15 komplekti, mõned tütarlastele, enamus naistele. Õpetajateks olid Silja Nõu, Vilve Jürisson, Maret Lehis, Anu Randmaa ja Anu Pink. Esimene kursus sai n-ö seemnekülvajaks, sest huvilisi tekib

aina juurde ning juba novembris alustab pikk-kuue valmistamise kursus ja plaanis on ka meesterõivaste kursus. Koolitust toetas Leader programm, pikk-kuue kursuse toimumist toetab Eesti Kultuurkapital. Suur tänu kõigile!

Raplamaal on mitmekülgsed ja kaunid rahvarõivad, ootame huvilisi!

Anne Ummalas,
Rahvakultuuri Keskuse
Raplamaa spetsialist

Saaremaal Nasva uues Kultuurimajas algas septembris 2-aastane rahvarõivaste valmistamise koolitus. Oma kihelkonna rõivaid hakkas endale valmistama 28 usinat naist. Tehakse erinevate kihelkondade rõivaid nii endale kui oma mehele, aga ka lastele. Mõnel naisel on endale juba komplekt varasemal koolitusel tehtud, nüüd asuti meeste-lastemisi tegema. Paar hakkajat naist taotlevad kaheaastase koolituse järel endale ka Rahvarõiva valmistaja kutsemeistri tunnistust. Kahe aasta pärast – 2016. aasta maikuus on Nasva Kultuurimaja suur saal broneeritud uhke koolituse lõpetamise ja moedemonstratsiooni jaoks.

Kuna koolitused toimuvad kord kuus, siis peab palju näputööd tegema ka kodus. Nii alustasime septembris tikkimispistete õppimisega, oktoobris teeme lõikeid ja edaspidi õpime erinevaid kudumeid ja õmmeldud mütse tegema. Nii on hea pikkadel pimedatel sügisõhtudel kodus näputööd teha. Meid õpetavad sel aastal: Silja Nõu, Anu Pink, Maret Lehis ja Vilve Jürisson. Erialaõpetajaid lisandub edaspidi vastavalt vajadusele veelgi. Meiega on oodatud liituma ka need huvilised, kes varem pole infot koolituse toimumise kohta saanud.

Info koolituse kohta: Mareli Rannap, tel: 522 8817, e-postiaadress: mareliran- nap@gmail.com

2015. aastal toimub taas Tõstamaal

rahvarõivalaager

31. juuli - 2. august

Info (veebruaris): rahvarõivad.folkart.ee

Flash mob kooskudumine. Foto: Raja Kohv

5. -7. juunini toimus Läti rahvakul-tuurikeskuse ja Rahvarõivakeskuse korraldusel rahvusvaheline konverents *Kinnaste maailm*. Kolmepäevase ürituse esimesel päeval avati rahvarõivakeskuse ruumides esinduslik läti kinnaste näitus ja oli võimalik kohtuda kohalike meistritega. Samuti esitleti mahuka läti kindaraamatu uustrükki.

6. juunil toimus konverents, kus nii Läti, Eesti, Rootsi, Norra ja Hollandi uurijad ja meistrid avasid mineviku ja oleviku kindakunsti erinevaid tahke. Eestit esindas Viljandi Kultuuriakadeemia rahvusliku tekstiili eriala lektor Kristi Jõeste, kes tutvustas ajaloolisi Eesti kindaid ja andis ülevaate sellest, kuidas ta oma loomingu ajaloolist pärandit kasutab. Tore oli lätlaste ettekandeid kuulates ja vaadates jõuda äratundmisele, et kinnaste maailmas peegeldub meie ühine minevik. Konverentsi lõunapausi ajal toimus spontaanne *Flash mob*: kõik osalejad kogunesid oma poolikute töödega avalikule väljakule kuduma. Lustaka ürituse eesmärgiks oli tõmmata kudumistaditsioonidele laiemat avalikkuse tähelepanu.

7. juunil osaleti ühiselt Läti Vabaõhumuuseumis toimuval riigi suurimal igaaastasel käsitöölaadal. Pärast poolepäevast meistrite ja kaubaga tutvumist võib tõdeda, et tegemist on võimsa üritusega,

mille külastamine tasub igal tõsisel eesti käsitööhuvilisel ette võtta.

13. -18. juulini toimus Viljandi lähistel asuvas Olustvere mõisas Viljandi Kultuuriakadeemia rahvusliku käsitöö osakonna korraldusel esimene rahvusvaheline käsitöölaager *Craft Camp*.

Viis laagripäeva oli sisustatud mitmekesise programmiga: kõik osalejad

said endale valida kolm ühepäevast käsitöökursust ning lisaks ühe kultuurireisi kas Viljandisse, Tartusse või Setumaa-le. Kokku toimus 18 õpituba alustades mitmetest tekstiiliõpitubadest: näiteks paeltepunumine, erinevas stiilis randmekatete valmistamine ja tuniistehnikas kottide heegeldamine. Lisaks oli võimalik tutvust teha nn kõvemate materjalidega: luu, kasetohu, klaasi ja keraamikaga. Kõik õpitubade juhendajad olid oma ala meistrid ning seotud kas kultuuriakadeemia või Olustvere kutsekooli käsitöö õppekavadega. Osalejad tõstsid üksmeelselt esile õpetajate kõrget erialast taset. Lisaks peeti oluliseks sõbralikku rahvusvahelist seltskonda ja uusi sõlmitud tutvusi. Laagris osales kokku 60 käsitööhuvilist 10 riigist üle maailma. Kõige rohkem osalejaid oli Norrast (23), Ameerika Ühendriikidest (9), Hollandist (8) ja Rootsist (8). Noorim laagris osaleja oli 11-aastane ja vanim 76-aastane.

Laagri korraldamise eesmärk oli tutvustada Eesti käsitööd laiemale publikule, sest siin on säilinud rohkelt traditsioonilisi oskusi, mille üle uhkust tunda. Kaugem eesmärk on meelitada võimalikult palju väliskülalisi Viljandis ja selle ümbruses pikemalt peatuma, muutes sinne piirkond omamoodi käsitöökuurordiks. Rahvusvaheline käsitöölaager on kavas muuta igasuviseks sündmuseks.

Ave Matsin

TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia rahvusliku käsitöö osakonna juhataja, Rahvusvahelise käsitöölaagri peakorraldaja

Kristi Jõeste meistriklass

TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia rahvusliku käsitöö osakonna sünnipäev

2014. aastal möödub 20 aastat rahvusliku käsitöö osakonna esimese õppekava – talukujundus ja rahvuslik käsitöö – praeguse rahvusliku tekstiili õppekava avamisest. Viimase ümber on kasvanud rahvuslikke käsitöötraditsioone ja -oskusi uuriv ning arendav osakond, kuhu praeguseks kuuluvad veel rahvusliku ehituse ja rahvusliku metallitöö õppekava ning pärandtehnoloogia magistriskava. Meie tegevus on olnud alati enam kui lihtsalt õppetöö läbiviimine. Tunneme vastutust Eesti vaimse ja ainelise kultuuripärandi säilimise ees ning anname oma panuse selle edasiarendamiseks.

Tervitame sügist mitmete näituste ja sündmustega. **Juubelinäitus Oma viis** on sissevaade meie tegevusse: esitleme nii pildis, sõnas, helis kui esemetes kõiki osakonna tänaseid õppekavu. Soovime seeläbi rõhutada, et meie tegevuse juures ei ole oluliseks konkreetne tehnika või materjal, vaid üldine maailmavaade, mis hoiab paikkondlikku ning rahvuslikku identiteeti tugevdavaid ja taasloovaid väärtusi. Näitusega soovime manifesteerida oma senise arengu käigus välja kujunenud arusaama rahvuslikust käsitööpärandist ning rõhutada, et *oma viis* sisaldab oluliselt rohkem kui käsitöö

Näituse avamine Rahvusraamatukogus

mõiste all tavapäraselt nähakse. See hõlmab säästlikku looduskasutust, pärandi austamist, vaimse tasakaalu leidmist ja kummardust kehalisele tööle. Oma olemisviis, eluviis, väljendusviis, tegutsemisviis, nägemisviis, mõtteviis, loomisviis, väärtustamisviis, ellujäämisviis jne. Lisaks vihjab sõnapaar *oma viis* ühe kätte viiele sõrmele, mis teevad käsitööd.

31. oktoobril avaneb pidulikult **VILMA õppehoone**. Endise leivatehase säästlikult renoveeritud ruumides leia-

vad endale pesa ehituse eriala puutöökooda, teljeklass ja loomeinkubaatori tekstiilikoda.

14. novembril toimuval käsitöövaldkonna missiooni ja visiooni konverentsil unistame koos oma sõpradega ja 15. novembril ootame külla endiseid töötajaid ja vilistlasi.

Ave Matsin,

TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia rahvusliku käsitöö osakonna juhataja

AASTAT RAHVAKULTUURI KESKUST

Rahvakultuuri Keskus tähistas 2. oktoobril Hopperi majas toimunud seminariga *Kolm vaadet rahvakultuurile oma 20. sünnipäeva*. Keskusel oli kaks eelkäijat – Eesti Rahvakultuuri Arenduskeskus ja Kultuuritöötajate Täienduskool. Need asutused liideti 1. oktoobril 1994 ja nii sai alguse Rahvakultuuri Keskus, mis algusaastatel jätkas eelkäijate tööd: nõustas traditsioonilisi rahvakultuurivaldkondi ja korraldas kursusi. Edaspidi lisandusid rahvakultuurispetsialisti-

de ametikohad kõigis maakondades ja vaimse kultuuripärandi väärtustamisega seotud tegevus. Alates 2012. aastast haldab keskus riiklikke toetusprogramme nagu folkloorifestivalide programm, *Eesti Rahvarõivas 2012–2016*, Teater maal, rahvakultuuri mentorprogramm ja piirkondlikud kultuuriprogrammid.

2000. aastatel suurenes riigi toetus rahvakultuuri keskseltsidele ning keskus andis arendus- ja nõustamistegevuse järk-järgult neile üle. Käsitöö- ja folkloorivaldkondades oli keskuse spetsialist veel mitu aastat ühtlasi ka valdkonna keskseltsi tegevõtaja.

Keskseltsid on keskuse jaoks jätkuvalt olulised koostööpartnerid. Muuhulgas arutatakse valdkonna arengut keskseltside ümarlauas. Üheskoos formuleeriti ka rahvakultuurivaldkonna põhieesmärgid dokumendi *Kultuuripoliitika põhialused aastani 2020* jaoks.

Koos Rahvakunsti ja Käsitöö Liiduga annab Rahvakultuuri Keskus igal aastal välja Pärandihoidja auhinda. Keskuse spetsialistid aitavad oma maakonnas käsitöölalast teavet levitada ja mentorkooli-

tusi korraldada ning käsitööliidu trükised ja õppematerjalid on kättesaadavad ka keskses. Käsitööliit osaleb omakorda rahvakultuuri aastaraamatu koostamises.

Käsitöövaldkonnas on keskusel tihedad sidemed MTÜ-ga Loometöö, Eesti Rahva Muuseumi ja Tartumaa Rahvakultuuri Keskseltsiga ning MTÜ-ga Rahvarõivas. Koostööd tehakse rahvarõivakoolituste korraldamisel ja veebilehe rahvarõiv.folkart.ee täiendamisel eri kihelkondade rahvarõivakostüümidega.

2. oktoobril toimunud sünnipäeva-seminaril arutati rahvakultuuri tulevikuväljavaadete üle ning täpsustati keskuse partnerite soove ja ootusi edaspidiseks koostööks. Loomemajanduse töögrupis kõneldi käsitööst kui elatusallikast ja tehti ligi 20 ettepanekut, kuidas suurendada rahvakultuuri osatähtsust loomemajanduse edendamisel. Need ettepanekud sisaldavad mitmeid uusi võimalusi ja väljakutseid Rahvakultuuri Keskuse ning Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu vahelise koostöö jätkamiseks.

Urve Gromov,

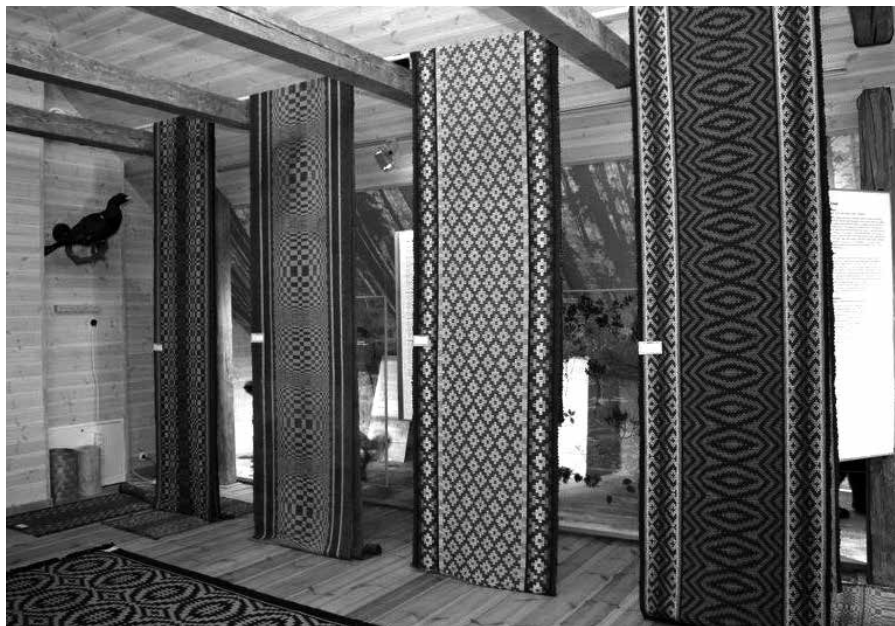
Arendus- ja koolitusosakonna juhataja

Kangakudujad imetlesid Avinurme lõimevaipu

Pühapäeval, 5. oktoobril, tulid Avinurme Elulaadikeskusesse kokku ligi sada kangakudujat üle Eesti, et tunnustada sealse kandi naiste põrandatekkide ja -vaipade kudumise oskust. Teoks sai järjekorras juba 12. kangakudujate info-päev, mis seekord keskendus lõimerips-tehnikale.

Päeva alustuseks tutvustas **Veinika Västriku** Avinurme naiste lõimevaipade kudumise traditsiooni: erinevate materjalide kasutamist, mustrite mitmekesisust ja kohaliku pärandoskuse väljakujunemise põhjuseid. Endine kangakuduja Ülle Tooming jutustas isiklike mälestusi lõimevaipade kudumisest tema lapsepõlvkodus. 1950–1980. aastatel kujunes sellest kohalikele elanikele oluline lisasisetulekuallikas, vaipu käidi müümas uksest-uksele nii kolhoosikeskustes kui linnades Saaremaani välja. Selline tegevus oli nõukogude ajal keelatud kui spekulatsioon ning kudujad pidid oma tegevust avalikkuse eest varjama.

Eesti Rahva Muuseumi kogudes olevatest lõimeripstehtnikas kootud põrandakatetest rääkis teadur Vaike Reemann. Omapärase vaatenurga avas kirikutekstiilide uurija Marju Raabe, kes näitas fotosid Eesti kirikutes kasutusel olevatest lõimeripsvaipadest ja jutustas nende valmistamise lugusid.

Lõimevaipade näitus Avinurme Elulaadikeskuses

Õpitubades juhendas Leeda Ots lõimeripstehtnikas erinevate mustrite kudumist; Kristel Põldma käe all sai proovida käärimislabida abil lõime üles vedamist nelja lõimega korraga.

Avinurme Elulaadikeskuse ruumidesse oli kogutud rikkalik valik põrandatekke ja -vaipu kohalike elanike kodudest. Esialgu ühepäevaseks mõeldud näitus jäi suure huvi tõttu avatuks kuni

oktoobri lõpuni. Osalejate kaasa toodud tekstiilide hulgast pälvis kõige enam külastajate tunnustust ja Kangasulase preemia Puurmanni kangakuduja Urve Sääsiki kootud lõimevaip.

Järgmine kangakudujate kokkutulek toimub 3. oktoobril 2015. aastal Rāpinas.

Veinika Västriku,
Kangakudujate alaliidu juht

Saarte kogud kodus tagasi

Stockholmist Põhja Muuseumist (Nordiska Museet) saabus Eesti Rahva Muuseumisse ligi kaks- ja poolsada 19. sajandi eesti rahvakunsti eset, peamiselt rahvariideid.

Muuseumides vanu esemeid uurinud käsitöösõber teab, et kaht ühesugust rahvakunsti eset pole olemas, nii rõõmustab iga selline saadetus. Nagu ikka, on kõige rohkem esemeid pärit Muhust. Mõlemad saabunud Muhu seelikud kuuluvad Muhu esimeste triibuseelikute hulka, st musta kurrutatud ümbriku ja oranži siiliku vahele. Sellistest laiade triipudega seelikute olin arhiivist lugenud ja triibupõlde pealt mustrit näinud, aga seelikuna varem mitte. Nii et tõelised haruldused.

Aga milliste paikade esemeid on veel selles 234-numbrilises kogus? Kostüümitäis rõivaosi on Hiiumaalt, Noarootsist, Jämajalt, Mustjalast, Kihnust ja Jüri kihelkonnast.

Foto ERM A1020:216 Hiiumaa kingad

Väga mitmekesine on Jüri koguduse õpetaja Rudolf Winkleri kogutud ning 1901. aastal Rootsi saadetud Jüri kihelkonna naise ja mehe rõivastus. Näiteks sisaldab naise rõivakogu särki, seelikut, vööd, põlle, taskut, kaelarätti, liistikut, kampsunit, pikk-kuube, pottmütsi siidist mütsirätiga. Jalakatetest on sukad, kahed säärepaelad ja pastlad, ehetest prees ja kannaga raha. Samast on pärit ka uhke pruudipärg. Meeste riideidki on terve kostüümitäis: särk, vitssõlg, kaelarätik,

vest, kuub, kaap, mütsi sees hoitav ninarätik ja nõi silmatäie linase niidiga, triibulised linased ja potisinised villased püksid, sukad, pastlad, laapkuub ning vöö.

Saabunud esemetest teine osa on 1928. aasta Eesti Rahva Muuseumist Rootsi vahetusena saadetud esemed. Tookord läks Rootsi 5 õllekannu ja 50 tekstiileset. Nordiska Museet saatis 1929. aastal meile selle eest vastu 34 Rootsi laste eset (B 25 ja B 26).

Nii mõnigi rahvarõivategija on kahjutundega ERM-i peakataloogist lugenud Kadriina seeliku järel märkust – vahetusena Rootsi 1928, sama märkus Rakvere käiste või Pilistvere põlle juures. Nüüd on nad tagasi.

Praegu Rootsist saabunud esemeid pildistatakse, peagi on nad ka muisis nähtavad. Nimekirja esemetest võib aga juba praegu vaadata www.muis.ee. Kogu number on A1020.

Reet Piiri,
Eesti Rahva Muuseumi kuraator

Setu värviline heegelpits

Küllap teab suur hulk Eesti käsitööhuvilisi ja tunneb muude käsitööesemete hulgast ära setu värvilise heegelpitsi. Mõistmaks aga meie esivanemate peenikesest pitsiheegeldamise kunsti ja mustrirütme lähemalt, tuleb minna teemasse süvitsi. Veel 30 aastat tagasi võis seda unikaalset pitsi leida vaid setu naise linikuotstest ja talutares ikooni kaunistavatel pühaserättidelt. Õnneks pole pits jäänud ainult muuseumikogudesse, vaid on jõudnud rahva teadvusesse, ehtima kodusid, erinevaid tarbetekstiile ja peokleite.

Kahtlemata on käivitavaks jõuks selle arendamisel olnud 21 aastat tagasi algatatud **Seto pitsi päevad**. Võib öelda, et tänu Seto Talumuuseumi varahoidja **Tiiu Kunsti** tööle on saanud killuke vana käsitööd tuntuks ja kandunud edasi tänapäeva. Setu pitsi on jõuliselt väljapoole Setumaad tutvustanud pitsimeister **Ulve Kangro**, seda nii oma arvukate näituste, õppuste kui trükiste näol.

Pitsikonkursiga tehti algust 1993. aastal. Pitsipäevade raames toimuva konkursi teema oli esmalt vaba. Mitmevärviline villane etnograafiline heegelpits võis kaunistada mistahes rõiva- või tarbeeset: salli, rätti, laudlina, voodikatet, pidukleit või muud. Juba kaheksandast aastast lisandusid ka teemad. Konkursi korraldajate jaoks on alati olnud tähtis, et töö oleks teostatud korrektselt, õigete värvidega ja lõpptulemus, mida hindab žürii, oleks uuenduslik ja kaunis. Pitsipäevade ajaks on muuseum alati kavandanud erinevaid näituseid, nii fondides olevatest pitsidest kui erakogude esemetest. Arvukalt on näitusi olnud setu pitsi 5. kategooria meistri Ulve Kangro tööd.

Seto Pitsi päevad on vajalikud, et hoida elus, tutvustada ja populariseerida *pilonõglaga pilotamist* ning samas ühendada tegijaid, pakkudes neile väljundit meisterlikkuse arendamiseks. Olulisel kohal on olnud koolinoorte kaasamine

Seto käsitöö Kogo erakogust

ja järjepidevuse hoidmine. Mitmetel Pitsipäevadel on korraldajad saanud innustust Eesti Rahvakultuuri ja Käsitöö Liidu ülevabariigilistest konkursiteemadest. Kui vaadata ajas tagasi, siis setu pitsi motiive on paigutatud kõikvõimalikele esemetele pisikestest mantlinõõpidest ja päevitusriietest tekikoti ja kardinatени välja.

Tänapäeval on pitsiheegeldajad enamjaolt võtnud aluseks vanad erakogudes või trükistes olevad pitsid. Samas on ka vanast inspireerituna ise välja mõeldud uusi mustreid ja värvilahendusi. Kogu elu on arengus ja muutuses – nii ka arendatakse ja mõeldakse välja uusi pitse. Vältimaks välismaa ajakirjast võetud „setu pitsi“ muutumist autentseks setu pitsiks, annab Seto Käsitöö Kogo välja setu käsitööd kaitsvat kvaliteedimärki Seto Kimmäs. Sellel märgil on kaks kategooriat: mustinõ ja sõoaonõ. MUSTINÕ märk annab tarbijale teada, et käsitöötoode on valmistatud maksimaalselt Setu käsitöötraditsioone järgides. SÕOAONÕ – tänapäevane, annab tarbijale teada, et antud eseme valmimi-

sel on kasutatud Setu elemente, tegemist on tootearendusega. Mustist märki ei ole setu pitsile keegi taotlenud, küll aga on välja antud kahele esemele sõoaonõ märk: Galina Liivago Kõrik ja Terje Lillmaa *Nõglatsuskja*.

Paljude pitsihuviliste unistuseks on leida mõni unikaalne pits, mis pole veel trükisesse või koopia konkursile jõudnud. Kindlasti leidub veel tänapäeval selliseid haruldasi pitse erakogudes. Kellel vähegi teavet, oleks tore kui see info jõuaks pitsimeistrite või muuseumideni. Alati polegi oluline selle pitsi omamine, vaid iga infokild võib avada uusi teadmisi, oletusi meie esivanemate oskustest ja tegemistest. Värvilist setu heegelpitsi südames kandvaid naisi on Setumaal üksjagu ja lähiajal on kavas käivitada ka Pitsiklubi.

XXII Seto Pitsi päevad toimuvad 5.-26. mai 2015 ja konkursi teema on Setu pitsi sisekujundus / *Seto pits tarõh*. Kohutumiseni Setumaal!

Ingrit Kala,
Seto Käsitöö Kogo vedosnik

Meelespeaõis ja kaheksakand 2. Esiemade kootud ja tikitud tekid erakogudest

15. november 2014 – 29. märts 2015

Harjumaa Muuseumi 2013. aasta kevadel tehtud üleskutse peale anda muuseumile teada kodudes leiduvatest vanadest kootud ja tikitud tekkidest, toodi muuseumisse näitusele (7.12.2013 – 19.03.2014) 38 tekki. Näituse eksponeerimise ajal lisandus teateid veel üle 20 teki kohta. Tekke võib tuua veel juurde, ootame huviga! Näituse esimene osa andis tunnistust, et mitmed tekiomanikud hakkasid varasemast enam väärtustama oma perekonnas säilinud vanu esemeid, neid senisest paremini hooldama ja säilitama. Lisaks ka oma perekonna ja suguvõsa ajalugu uurima. Kõik see, koos näitusele osaks saanud suure huviga, sillutas teed uuele väljapanekule. Tere tulemast!

Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu paikkondade seitsid ja ühendused ning käsitöö infopunktid (INFO)

Ida Virumaa

Rahvakultuurispetsialist Erika Kõllo
3321248, 5200943 erika.kollo@rahvakultuur.ee
Ida-Virumaa Käsitööselts MTÜ
Anne Uttendorf 5547273 anne.uttendorf@gmail.com
Narva Klubi Käsitöö
Olga Kublitskaja 5531658 estonianlace@gmail.com
INFO Jõhvi Kultuuri- ja Huvikeskus
Anne Uttendorf 5547273 anne.uttendorf@gmail.com

Jõgevamaa

Rahvakultuurispetsialist
Pille Tutt 7766395, 5211967
pille.tutt@rahvakultuur.ee
Põltsamaa Käsiteokoda
Katre Arula 5513147
katre.arula@mail.ee
Põltsamaa Käsitööselts
Anne Ütt 55612312 anneytt@hotmail.com

Järvamaa

Rahvakultuurispetsialist
Lili Välimäe 3859634, 53439531
lili.valimae@rahvakultuur.ee
MTÜ Kesk Eesti Käsitööselts
Imbi Karu 56956639 imbi.karu@mail.ee
Silvia Aarma 5015975 silvia.aarma@paidevald.ee
INFO Huviselts Põimik
Ruta Eslas 3879286, 56207145

Läänemaa

Rahvakultuurispetsialist
Marju Viitmaa 4725642, 5229831
marju.viitmaa@rahvakultuur.ee
Haapsalu Käsitööselts
Mirje Sims 5160445
mirje@haapsalusall.ee
Läänemaa Käsitöö Liit
Liisa Tomasberg 5041943
Tiina Ojamäe 56352591
laanemaakl@gmail.com
INFO Haapsalu Kutsehariduskeskus
Marju Heldema 56158119
marju@hkhk.ee

Lääne-Virumaa

Rahvakultuurispetsialist Pilvi Lepiksoo
3258037, 53324118
pilvi.lepiksoo@rahvakultuur.ee
Virumaa Kunsti ja Käsitöö Selts
Kersti Loite 5143795
kerstiloite@hotmail.com
Jäneda Käsitöökeskus
Luule Nurga 5287107
luulekodu@gmail.com
INFO Virumaa Kunsti ja Käsitöö Selts
Kersti Loite 3241587
kerstiloite@hotmail.com

Põlvamaa

Rahvakultuurispetsialist Kati Taal 7998943, 58022858
kati.taal@rahvakultuur.ee
Põlva Käsitööklubi
Mare Pöld, Asta Tagel
53917587 7995338 marepold@gmail.com
astatagel@hotmail.com
Räpina Käsitööokoda
Malle Avarmaa 55602314
malle14@hotmail.com
Räpina Vabariiduse Ühendus
INFO Ulve Kangro Meistrikoda
Ulve Kangro 5534051 ulvekangro@gmail.com

Pärnumaa

Rahvakultuurispetsialist Aire Koop
4479768, 55536693 aire.koop@rahvakultuur.ee
MTÜ Maarja-Magdaleena Guild
Liis Luhamaa 53428318 liisluhamaa@gmail.com
Tõstamaa Käsitöökeskus
Anu Randmaa 56682283 anu@folkart.ee
Pärnumaa Rahvakunsti- ja Käsitöökeskus
Eeva Talts 56453401 eeva.talts@mail.ee

Raplamaa

Rahvakultuurispetsialist
Anne Ummalas 4841145, 55638048

anne.ummalas@rahvakultuur.ee
Käsitööseltsing „Süstik“
Ivi Sark 5128931 ivi.sark@gmail.com

Tallinn ja Harjumaa

Harjumaa ja Tallinna Keskseksels
Reet Suurkask 55564919
kasereet@gmail.com
Harjumaa Muuseum
Riine Kallas 6782049
riine.kallas@hmk.ee
Kose Kunsti ja Käsitöö Selts
Piret Aavik 5078055
piret.aavik@gmail.com
Tallinna Käsitöökeskus
Liina Veskimägi-Iliste 56674671
liina@folkart.ee
Rahvakunsti Klubi info@rahvakunstiklubi.ee
Eesti Käsitöö Maja
Silja Nõu 6314076 silja@folkart.ee
Tallinna Rahvaülikool
6306508 56901707 info@kultuur.ee

Tartumaa

Rahvakultuurispetsialist
Astrid Hallik 7305231, 56491696
astrid.hallik@rahvakultuur.ee
Tartumaa Käsitöö Keskseksels
Maire Henno 55628457 maireh@yle.edu.ee
Tartu Käsitööklubi
Tiina Konsen 53478479
Tiina.Konsen@raad.tartu.ee
MTÜ Tuleloo
Kadri Tomasson 56661171 tulejaloo@gmail.com
Eesti Rahva Muuseum Virve Tuubel
56204979 virve.tuubel@gmail.com

Valgamaa

Rahvakultuurispetsialist
Eha Mandel 7666177, 53926891
eha.mandel@rahvakultuur.ee
Valgamaa Rahvakunsti ja Käsitöö Keskseksels
Marge Tadolter 56466720
margetadolder@gmail.com
INFO Käsitöökelder Mai Norman
55915446 mainorman@hotmail.com
INFO Anni Butiik 56466720
margetadolder@gmail.com

Viljandimaa

Rahvakultuurispetsialist
Anneli Kundla 4330436, 57871177
anneli.kundla@rahvakultuur.ee
Viljandimaa Rahvakunstiühing
Leida Mägi 5290617 rahvakunst@hotmail.com

Võrumaa

Rahvakultuurispetsialist
Maie Pau 53465634
maie.pau@rahvakultuur.ee
MTÜ Aila Näpustuudio
Aila Kikas 5079920 ailastuudio@gmail.com
Kreutzwaldi muuseumi käsitöötuba
Marika Sepp 51928199 sepamari@gmail.com
MTÜ Näputüüselts
Marge Ojastu 53932352
margeojastu@gmail.com

Saared

Hiiumaa rahvakultuurispetsialist
Helle-Mare Kömmus 4632192, 5299429
helle-mare.kommus@rahvakultuur.ee
Hiiumaa Käsitööselts Ain Jepsõv
5244785 hiiukasitoo@gmail.com
Kihnu Käsitöö Mare Mätas
5071453 kultuuriruum@kihnu.ee

**3D kultuur –
Loomingulised õhtud**
Tallinna Rahvaülikoolis Vene tn 6
12. november Kristi Jõeste
10. detsember Liina Veskimägi-Iliste
www.kultuur.ee

Muhu käsitööselts Oad ja Eed
Ülle Kuusk 5177340
yllekuus@hot.ee oadeed@gmail.com
Saaremaa rahvakultuurispetsialist
Krista Lember 4520525, 5121447
krista.lember@rahvakultuur.ee
Saaremaa käsitööühendus MTÜ Kadakmari
Imbi Padar 5089682 imbi.padar@gmail.com
Vormsi Käsitöö Selts
Liisa Ostapenko 5241887 liao@hot.ee
Kristina Rajando 56616395 kristina.rajando@gmail.com
MTÜ Ruhnu Kultuuriait
Küllil Vahi 56929551 kulli.vahi@gmail.com

Setomaa

Kultuurinõunik
Aare Hörn 56222348
aare@setomaa.ee
MTÜ Seto Käsitöö Kogo
Ingrit Kala 56200057 ingrit@setomaa.ee
Sigre Andreson 56280676 sigre@setomaa.ee
MTÜ Värska Käsitööselts Kirävüü
Ingrit Kala, 5120659 ingrit@setomaa.ee

Koostööpartnerid

MTÜ Rahvarõivas

rahvarõivad.folkart.ee
Anu Randmaa, e-post: anu@folkart.ee, 56682283

MTÜ Käsitöömaailm

Koolituste ja näituste korraldamine
Maiken Mündi, e-post: maiken@folkart.ee

Eesti Käsitöö Maja

Pikk 22, Tallinn 10133

Rahvusliku käsitöö müük

Riina Tombergi rahvuslikud kampsunid, Kango Tekstiil,
Lembe Nukutuba

Rahvakunstigalerii

Rahvakunstigalerii näitused
Karin Vetsa, karin@folkart.ee

Allikamaja Käsitöö

Lühike Jalg 6a, Tallinn
Rahvusliku käsitöö müük
Koolituskeskus, Rahvarõiva Nõuandekoda

Eesti Rahva Muuseum
ERM Sõprade Selts
Rahvakultuuri Keskus
Tallinna Rahvaülikool
TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia
Tallinna Ülikool
Eesti Kunstiakadeemia
Eesti Käsitööõpetajate Selts AITA
Eesti Tööõpetusõpetajate Selts ETS
Eesti Rahvuslik Folkloorinõukogu
Fenno-Ugria Asutus
Sihtasutus Kutsekoda

Liikmelisus

Käsitööliit on Vabariidusliidu, Eesti Folkloorinõukogu,
Väike- ja Keskmiste Ettevõtete Assotsiatsiooni, Euroopa
Rahvakunsti- ja Käsitööföderatsiooni ning Põhjamaade
Käsitööliidu liige.

ERKL juhatus

Liina Veskimägi-Iliste (juhatuses esimees), Liivi Soova,
Ave Matsin, Anu Randmaa, Katre Arula, Virve Tuubel,
Lembe Maria Sihvra

ERKL töötajad

Monika Plaser, tegevjuht, monika@folkart.ee
Maiken Mündi, projektijuht, maiken@folkart.ee
Karin Vetsa, projektijuht, karin@folkart.ee
Leen Jõesoo, arendusjuht (lapsehoolduspuhkusel)

Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit

Pikk 22, Tallinn 10133
e-post: info@folkart.ee
telefon 6604772/5187812
korrektor: Kadri Liimal
Trükk ja kujundus: Vali Press